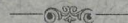

1526
132

Worstilinna kannel

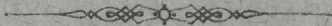
ehf

Tapa laulif.

Luuletanud

G. Slemmer.

Taval.

Luuletaja enese kuluga.

1902.

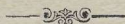
Ed 18950

1696.

Worstilinna kannel

ehf

Zapa laulik.

Luuletanud

G. Klemmer.

Ar 902
Klemmer

Tapal.

Luuletaja enese kuluga.

1902.

Дозволено цензурою. — Юрьевъ, 21 Декабря 1901 г.

7000

Печатано въ типографіи Г. Матизена. Ревель, Никольская 16.

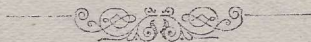
Kandle lugejatele.

Noored peiud, neiud kuulge kandle lugu,
Püüdke wahel laulu lõdrita;
Kõik, kel armas Gesti noorem sugu,
Rahutagu meeli lauluga.

Neiud noored, wõtke kannel kätte,
Lugege säält luule lugusi;
Noored peiud wistist selle ette
Weeretawad neile wiisifi.

Muidu lähte tantsupalli pääle
Hüppate, et undruk hiline,
Kautate kauni laulu hääle —
Kallikesed, ei teil kõlba see!

Ehk kui poistel püha, aeg on igaw,
Argu käigu monopoli teel;
Paukust leida wõib, noh pole wiga,
Armsamatgi ajawiidust weel.

2. Enne ja nüüd.

Siin Tapa elu tähän ma
 Ra natukene kiita,
 Et mõni läbireisija
 Siin võtaks aega wiita.

Siin lõhnaw kuuse, männa mets,
 Kus wiibida võib wilus;
 Ja jooksjä jõe kalda peal
 Kõndida armas, ilus.

Kolmkümmend aastat tagasi
 Koht oli vaikne, tühi,
 Kus metsaloomad waguft
 Weel pidaswad pühi.

Wa wõsa-Willem kurega
 Siin pidutoitu sõitwad,
 Ja reinuwader karuga
 Weel rataaringi lõitwad.

Nüüd puud on maha juuritud
 Ja tehtud peale majad;
 Siin kaunis ruttu kasunud
 Ka lenad rohulaiad.

Kolm raudse-ruuna haru-teed
 Jooksowad kottu siia;
 Kuun ise rohkest reisijaid,
 Võib kolme kanti wiia.

Siin raudtee-jaama wärawal
 Kõndajad peawad laata:

Korjatwad raha kolinal —
Et imesta ja waata.

Siin on ka palju poodisi,
Kes kaupa müüwad, näitwad;
Ja üle sada majagi,
Mis üürilised täitwad.

Rui wilets küla naestega
Müüjatel kaupa teha:
Need tarjas käiwad forimas
Ja tahtwad palju näha.

Nad rietet letil' laduda
Küll lastwad mehe moodi;
Rui hakkab raha küsima:
Tuhlnai, siis teise poodi! —

Ka tertwis' otsijatele,
Wõin seda lohta soowi;
Me tõbist näinud oleme,
Kes selles teinud proowi.

Siin peiud pristeid punased,
Nad tublist napsu wõtwad
Ja neiud nobed, nägusad,
Need „Zisakile“ *) tõtwad.

Siin omal ajal arwan wist
Ka mõni löbu tehti;
Nüüd uinub rahwas rahulist,
Kuid loewad ajalehti.

*) Lage kadapik metsas, kus nooremad suwel heameelega aega
wiitmas käiwad.

Ma soowiks siiski rändajail,
 Kes siia sisse sõitwad,
 Et enne seda kodumail
 Kõik raha-kotid täitwad.

Siin ainult rikkad elada
 Küll ladusaste wõitwad;
 Kuid tehwad jääwad terjama,
 Kes tühjad taskud tõitwad.

Üht tubli Gesti seltsi ka
 Weel oleks siia waja;
 Kuid, kahju, puudub, ütlen ma,
 Siin selle tarbeks maja.

Nüüd laul mul hakkab lõppema,
 Sest rändaja ma olen;
 Teid, kõrwa lausun salaja,
 Weel tihti waat'ma tulen.

3. Nurjaläinud kosjakäit.

Marbil mõte kosja minna,
 Kodulana tabama;
 Arwab siia, arwab sinna —
 Kosja-tee tal tundmata.

Ragu teised, ta ei soowi
 Liiga palju walida,
 Ja ta tahab teha proowi
 Naabri talu neiuga.

Aga nabri Siisalene,
 Uhlust täis kui pingul pdis:
 Andis Marbil „torwi“ kätte,
 Näitab, mis ta teha wdis.

Mart ei armasta ju nalja
 Süda paisul lõhleb sees;
 Ratsub õnne teises talus,
 Näitab, et ta on ka mees!

Nõnda kõit see küla läbi
 Kosja sõitu kihutab;
 Neid teewad talle häbi,
 Ilka pika nina saab.

Aga miks siis õrnem-sugu
 Demal tõrgub tulema?
 Ratsune sin seda lugu
 Sellel wiisil seleta.

Mart ei soowi sala sõnal
 Raasalista kaubelda;
 Ei neid püüa piklamisi
 Meelta mööda meelita.

Naeste läbi kosja lugu
 Marbil igas talus ees.
 Just kui „ahwid“ õrnem sugu,
 Naeseta jääb wapper mees.

4. Rahefugune kaup.

Olen käinuud laadal, turus,
 Tapal, Amblas, Rundas, Kurus:
 Rüst mult kaupa ostwad naesed,
 Olgu rikkad, olgu waesed.

Näewad minu pudu-poodi,
 Kauplewad sis ühte moodi:
 Pisut ostab, palju sorib,
 Sagest peale kauba norib.

Uga kõtsis teine lugu,
 Kus käib meie kangem-fugu:
 Ei säääl nõuta alla hinda,
 Ega tingimagi minda.

Rüfib, saab, a'ab kaela püsti,
 Matjab teist kord, kui talt küsti,
 Rauba päälift ta ei palu,
 Selleks saab ta pää-walu.

Jätke wiina järel isu,
 Waadake mu loorma fisu:
 Ei säääl kraam ei ole paha,
 Ega maksu liiast raha.

Obawalt saab raha-kotta,
 Bilta, paelu, tindi-potta,
 Parema sita ostma jõudle —
 Rauba päälift ärge nõudle.

5. Ida tiitusjeks.

Idal lena teha tuju,
 Idal lobus lahke tuju,
 Idal taewakarwa filmad,
 Nagu diekuu sees ilmad.

Idal suu kui sula wdi,
 Nina nii kui nisu iwa,
 Käed just kui kerilauad,
 Salad nobedad kui nooled.

Ida ilus inglise,
 Meelbida wõib mitmele;
 Ida tuju salaja
 Büüan tihti waadelba.

* * *

Iga lord kui Ida tuju,
 Suhtusin ma nägema;
 Kadus lohe nalja tuju,
 Tõsiselt jäin mõttesa.

Tal on filmis sügaw jära,
 Pilgud nii kui palaw päil;
 Minu rindust rahu riisun'd —
 Nende meelitawam läil.

Südannt ta ei tunne enam
 Omal rindas tulkuma,
 Wist mu Ida ingel kenam,
 Ara warastanud ta!

Kuida seda kurja tegu
 Wõiksin talle tasuda?
 Teda ühes südamega
 Sootiks üle lüüa ma.

Uga ei wõi sugu teada,
 Kas on weel ta waba-neid:
 Peiust ja poissa palju
 Meelitamas südameid.

6. Kümme peigmeest.

Ma tahtsin kallilt küsida
 Kas saaks ta mulle tasuma,
 Kas õnnelikseks teeb ta mind
 Kas armul tuisumas ta rind?

Wõi eht ju teine kawaleer
 On karmem olnud minu eel:
 Kes on tal kihlab kätte ann'd,
 Tal pitseri ju peale pann'd.

Sa wastas mulle rahuga:
 Mül kawaleer on enne ka
 Kuid Teid ma omaks wõtan weel —
 Siis walida wõin pulma eel.

Siis hakkasin ma arwama,
 Ei sellest „külleluud“ küll saa:
 Kus kümme meest on labamas
 Sääb kõigil asi äpardas.

7. Hans ja Mari

Walge peaga Marilene
 Oma Hansu armastas;
 Aga armas Hansulene,
 Muud ei teind kui pummeldas.

Hans see pidas Maril ära
 Paari tats ju lapulaid,
 Ilma et neil selle juures
 Kosja taubad selgetš said.

Mari süda aina mures
 Tema filmad tihti wees:
 Mits ei taħa Hansulene
 Olla minu armas mees?

Aga Hansu plaan on teine:
 Parem laisklen, purjetan;
 Kui mul kodu lapsed, naene,
 Mis siis diģe sellest saan?

8. Wäljarändajatele.

Tuule tiitwul tõttats ära,
 Ruhu? isegi ei tea.
 Teewad aga tühja lāra:
 Siin ei olla elu hea!

Siberi, wõi sinna tänna
 Es malt nende reisutee;
 Mitu mõtlewad weel minna
 Wõera riiki üle wee.

Uga ei nad wõerast pinda
 „Önnemaals“ wõi tunniſta:
 Mure, waesus muljub rinda,
 Sunnib jälle rändama!

Wist nad selle wana sõna
 Tähenbuſt ei tunne weel:
 Parem loorutene kogu,
 Kui on wõileib wõeral teel.

9. Madijele.

Madis meeste aega wiitis,
 Oma tarkuſt tihti kiitis:
 Kui ma hakkam naesta wõtma,
 Abielu teele tõtma:

Mina mees ei kardam häbi,
 Lasen neiu tohtri läbi
 Waadata, kas terve puhas —
 Wõi ju tõbe idud tehas!

Tuli aeg ta pea kätte,
 Madis wõttis asja ette:
 Kõõis wana piiga ära;
 Polnud kuskil kuulda kára.

Ei ſiis enam selleſt juttu,
 Pulmad püſti ajas ruttu.
 Ei ta laſknud arſti tulla,
 Tähtis iſe tohter olla.

10. Koõilase kartus.

Mul meeldib naabri Anni,
 Tad tihti nõha saan;
 See kaunis kena kanni,
 Ma teda armastan.

Kuid abitaasaks lardan
 Ma Annit kosida,
 Kui wanemate wiisi
 Ma hakkam waatama:

Need teine teises leitwas
 Ju ammu elawad;
 Neil maja sõber leitwas, —
 Nad tihti riidlewad.

11. Tundmata tõbi.

Meie Juku mõnda aega
 Rahwatu ja hävine;
 Teda tohter ei wõi aita.
 Mis on juhtun'd Jukule?

Kas on Jukul jooma-wiga,
 Ehl on monopolis käin'd,
 Wõi on temal toidu wiga,
 Suust ehl tõbi sisse läin'd?

Ei ta haigus hakan'd wiinast,
 Ta on toitu terwet sünn'd;

Tõbi teise talu Siinast
Poisit pöue pötsma lõõn'd.

Siina läit'wat filma sära
Korra juhtus nägema;
Nüüd on poisikui arust ära,
Temata ei terwetš saa.

12. Palju ilu, paha wiga.

Minul meeldiw naabri Neti,
Neti nägus, noor ja walge;
Paremast weel Pääwa Peti,
Pääwa Petil puna palge.

Armastan ka Aru Anni,
Aru Annil õrnad huuled;
Siis weel Moe mõisa Manni,
Mõisa Mannil mahed luuled.

Ra weel kahe talu Idad—
Neil on ilu otsata!
Läheneksin Lääne Siisal,
Siisa see lõõb lipsu ka.

* * *

Keda nendest naesets wõtta
Ei weel sugu aima, tea;
Et on ilmas wäga palju
Klusaid, see 'pole hea!

13. Tõlluke Tiina ja suur Tiina.

Tibatillukene Tiina,
 Minule võid meeldida;
 Aga suurem ja pikk Tiina,
 Tont ei temast hooli ma!

Tiinat teiselt pooleks võtta
 Mõlgub mul ju mõttesse,
 Ja siis elust läbi tõtta
 Linnu tiivul tihtan ma.

Kui ta Tiina ajaks võitu,
 Võtaks siis ta sülesse:
 Teeksin talle „pupe sõitu,
 Et ta siis jääks rahule.

Rosin aga pita Tiina:
 Tugetu nii kui tamme puu;
 Kui veel kurjem on kui Tiina,
 Siis ma päris õnnetu.

14. Kenad ja näutumad abielupaarid.

Selbaks' abielu moodis
 Olla päris paradiis:
 Kui veel mees ja naene moodis,
 Ei see laita anna siis.

Wana naise kõrtval näeme
 Tihti nägusat noort meest;

Rohe arwama siis jääme,
Et tal poeg on mehe eest.

Sagest siis neil abielu
Roera, kassfi sarnane:
Naene annab mehel walu—
Pütsid püüdis jalastge!

Baarisi on palju enam,
Kel on naesest wanem mees:
Siis ta ilus, palju kenam,
Abielu siht meil ees.

Wanal mehel targem aru,
Oskab itka elada:
Suhtub naene kisa-karu,
Mõistaks mõnul meelita.

15. Täht mu õnne taewas.

Ühte tähte oma õnne taewa
Nägin tõusma, äkist hiilgama;
Tüürisin siis tublist elu laewa,
Et saaks warem rahu randa ta.

Aga tüürides mul tormid teedel
Wintsutasid elu-laewalest,
Wahel maisel maal ja wahel wee-teel —
Tähe siht mul kaub filmadest!

Nüüd ma tormis tüürin tuhina
Laew see lõhub laks'waid laenesid;

Rus ta antru jääb, kus meri waga,
Seda mitmed minult küsivad.

Wastust weel ei tea ma neile anda,
Sest et igal pool on udus ilm:
Täht ei paista! ei mul näita randa!
Eht küll pihus iga tund pill-film.

16. Wördlus.

Paistis palaw päikse sära
Heledalt mul filmisse,
Pugesin siis ta eest ära
Wilu kohta warjule.

Eht kui õhtul tule sära
Lambist filmi tumestas;
Puhusin ta hoopis ära,
Dlin warsti magamas.

Aga Aru Anni filmist
Sära kau, ei kustu ka;
Unu ööst, ei halwast ilmast,
Unes ka weel meeles ta!

17. Satsi walla mehe julase pilgu söömine.

Wanast Satsi walla sees
Dlnud kitsi peremees:

Sulasel ei süüa annud,
 Ühe filgu laual pannud

Delbes: toidul pole wiga,
 Rasta soolwett karduliga,
 Kali pole wesine —
 Ega leib ka kesine!

Sulane, kui teine tulnud,
 See on siis ka targem olnud:
 Saanud filgu ära söönud,
 Siis on uperkuinti lõõnud,

Kurtes: kõhus kole walu,
 Kas nüüd nuta, wõi kas palu:
 Silt mul jookseb sooli mööda,
 Ei mind lase teha tööda!

Tooge teine silt weel mull'
 Sest saab siis tal seltsi küll;
 Ega muud wõi olla wiga,
 Silgul kõhus üksi igaw.

Toodub siis sääl filmapilt
 Temale weel teine silt;
 Saanud selle söönud ära,
 Waljum weel tal kurtew lära:

Oh ma wilets waene mees,
 Silgud riibus kõhu sees!
 Tooge ruttu filmapilt
 Weel mul kolmas suurem silt;

See neid tahte rahustaks,
 Riivist ära lahutaks.

Muidu ehl ma wilets mees
Suren silgu-haiguses!

Perenaene rutuga,
Aida poole plagama,
Tooma silku suuremat,
Kernust kõige langemat.

Saanud selle pistnud järel,
Selbes: nüüd on jõuudu terel!
Sellest ajast iga lõõk
Sulasel oln'd päris lõõk.

Paremine süüa antud,
Silku kolm ju laual pantud:
Raks neist riidu tegema,
Kolmas lahutajaks ka.

18. Pidustajatele.

Enne pidu rõemus süda
Lustilisel keelel;
Pärast pidu palju häda
Korus, nukral meelel.

Enne pidu helde süda.
Teener teada orjab,
Pärast pidu jälle häda,
Koorufesi torjab.

Enne pidu hüwad sõõgid,
Ane, pardi praadi;

Pärast pidu tühjad köögid:
Toidud lehma laadi!

Enne pidu peened saapad,
Peened riided selgas;
Pärast pidu paljad sääred —
Mitugi weel nälgas!

19. Müüd ei usta.

Müüd ei usta iseennast,
Ega sõpra tutt'wat ka;
Wend ei pea lugu wennast —
Muud kui tahaks tüsata!

Müüd ei ahnus anna asu,
Kõigil katwalus on sees:
Kes saab kätte oma kasu,
See weel ilmas üksi mees.

Sellepärast pea wahti,
Kes sa pettust ees ei tea:
Suu finni, silmad lahti,
Siis weel elu üsna hea.

20. Kirja järel.

Rästatse küll kirja järel
Ilmas kõiki elada;

Aga meie lihalikud
 Käsku ei saa pidada.

Kui sind wälja naeretakse
 Ära lausu sõnagi!
 Kui sul kulla wõmmitakse,
 Seisa ees ja wagusi!

Aga otse ümberpöördukt,
 Inimesi näha saad:
 Need on uuepõlwe poisid,
 Teistiti kõik tegid nad.

Naeru peale mõni hakkas
 Kõledaste kiruma,
 Hoobi peale kõrwa äärde
 Teisel alles laduma.

21. Wõtaks naese rattad taga.

Wõtaks naese rattad taga,
 Kurg toob lapsed, koorem peal;
 Muudu on sul tuba waga,
 Siis on hääled siin ja seal.

Abikaasat oletä waja,
 Ajaks ära igawust;
 Maha langebgi ju maja,
 Tahab palju parandusi!

22. Noorele naesewõtjale.

Rül rumal mõni poisike,
 Kes noorelt wõttis naesut'se;
 Ja ise pidi minema
 Weel alles kroonut teenima.

Siis naene kodu üksinda
 Teeb tublist peret lisaks ka.
 Kui ükskord toju jõuab mees,
 Siis laste-kari karjub ees.

23. Tähtis mees.

Ta oli küllalt tähtis mees
 Ju oma selfiliste ees:
 Ta ab auustati meeste poolt,
 Sai muidu musu õrnalt foolt.

Kuid äkki pööris lugu nii,
 Et mees ei kõlba kuhugi:
 Sest teati, pois on paljas rott,
 Tal üleöödud raha-kott!

24. Talu julane.

Olen waene talu ori,
 Tööd ma tublist teha pori;
 Künna nii et küür selgas,
 Sagedasti weel seisa nälgas!

Kohwi saan ma aastas torra,
 Theed ei anta tillagi,
 Kanamune torbagi —
 Wõileiba wahel saan.

Rui on kõige suurem püha,
 Siis saan raswast sia liha!
 Silgud igapäine toitu —
 Üles' aetaks' enne toitu,

Rehte peksma süda ööl
 Peremees mul lubjaks tööl!
 Mis ma waene teha tean,
 Glama ma itka pean.

Rui ma laulan, mis ma tahaks,
 Peremees ehk paneb pahaks?
 Tahaks ta mu elu kiita
 Küla poiste aega wiita.

Laupäew öösse küla latakas
 Heinte sees tui willa-wakas;
 Sääl on puhata mul hea,
 Seda peremees ei tea.

Seal mind naabri Rata käst
 Raendla wõtmast ei weel wäsi;
 Mulle meeldib naabri neiu,
 Olen ammugi ta peiu.

Mõtlen: kosiks Rata ära
 Külapoistid teewad kära:
 Rui mind tema ligi näewad
 Hullud kadedaks siis jääwad!

Mis siis waene teha tean,
 Poismees olema weel pean;
 Kopikast ma ka ei hooli,
 Pühapäew lä'en monopoli.

25. Talu neiu.

Olen waene talu piiga,
 Tööga tehakse mul liiga:
 Leita nii et lemmel täed,
 Niida heina, niuded haiged;
 Belka reht, et rinnad kinni,
 Lõugu linu lduad kanged;
 Söö silku et süda wesine,
 Sagest ka leib tefine!
 Ei saa hästi öösel maata,
 Küla poisid peawad laata;
 Sääsed sööwad filmad peast,
 Kärbsed kenad täekesed!
 Talwel takku noluta,
 Sagest süda ööni ka.
 Millal peaseks kõi seft waewast,
 Tänada siis tahaks taewast.
 Tuleks küla pois, wiiks ära,
 Lähets kohe praegu täna.

26. Pilt Wene talurahwa elust.

Naene lündmas wälja peal
 Weiksed lapsed mättal seal:
 Wau otfast muru pealt
 Kuulda nende nutu healt.
 Suurem laps see juhib hoost,
 Istub selle seljassa.
 Ründjal on sääl wiisiksa:
 Teine seljas juhtija.
 Mees see tobus korda peab,
 Wõllu tööst ta wähe teab,
 Praaseldab ja palli peab,
 „Samawari“*) üles seab.
 Wilbid jalas, kasul seljas,
 Purpuri särk weel pükste peal.

* * *

Ehl kui tuleb sügise,
 Wäljalt wili weetakse;
 Pandaks' rehe tua tahta,
 Suurde hunnitukse maha.
 Pektetakse seditiis,
 Selleks neil on oma wiis:
 Nõnda kuidas leiba waja,
 Nii nad seadwad peksu aja.
 Läbi talwe päewad pilad,
 Kotid toidu poolest rikkad.

*) Waseft theemasiin, mis igal wenelasel tingimata peab olema.

27. Kurg toonud.

Ema, armas ema, ütle,
 Küsi temalt tütrike:
 Kust on täna meile tulnud
 Weike nuttur wenna?

Ema wastab wagusaste:
 Kurg on toonud kaewu seest.
 Tütar siis ka tähelpannes,
 Silmitses seal weikest meest.

Ja kui saab nüüd wähe mahti,
 Jookseb koha kaewule;
 Püüab kaldalt sisse wahti
 Küügab sagest emale:

Paluda ma tahaks kurge,
 Et ta oleks nii hea mees;
 Tooksi ka mulle terna nuku,
 Kellel elu oleks sees.

28. Piisikene lauda taga.

Piisikene lauda taga
 Koonutas ja koonutas:
 Temal waesekesel aga
 Wiist on läätset tulemas.

Uga Siisil pliiats pihus,
 Paber põlvel, luuletab:
 Tundmuse, mis hinges ihus,
 Oma peiul pühendab.

J. P.

29. Tark ja rumal.

Oled rumal, filmad kinni,
 Glada sul üsna hea:
 Targemad Sull' teevad pinni,
 Ise Sa ei näe, ei tea!

Saad ju targaks, filmad lahti,
 Glu siis ju mõru Sull:
 Oma ette ostad wahti —
 Wead, wditled nii kui hull.

30. Neiu tinf.

Naabri neiult sain ma tingi,
 Wast ehk soowib tasu ta.
 Ega minagi sääl tingi,
 Ringitust tal luban ma.

Uga ei ta soowi saada
 Kookisid, muud maiust ta
 Mis ma talle peaksin andma,
 See a'ab pää mul lihama.

31. Sinu filmad.

Ei ma arwata wdi ära,
 Eht Su filmi küll ei näe,
 Mits ei nende kaunim sära,
 Jial mull' ei meelest läe?

Silmi olen küllalt näinud,
 Taewa kartwa siniseid;
 Keed on kdit mull meelest läinud,
 Unustada terge neid.

32. Hans ja Anna.

Anna ootab Hanssu ammu
 Omal kosja kolima;
 Kdit tal asjad muretsetud,
 Pulma ehted walmis ta.

Aga ei ta waene teagi,
 Milles Hans on ekses:
 Hansul kultur kuitwan'd totku;
 Monopolis pummeldas.

Hans see arwab: pulma wiina
 Esmalt waja pange wiis;
 Kui nüüd kogub selleks raha,
 Kohe kosja lähed fiis.

Hansu moodi ammetmehi
 Palju weel, kes teewad nii:
 Kellel „karja = jaak“ on kallis,
 Naesest ilma jääwadgi.

33. Pulma ja warru pidu kaswatab
 jooma kombe idu.

Kus ju peetaks pulma pidu,
 Rahwas rõemu tujul koos:
 Kaswada wõib kombe idu,
 Joomine sääl täitsa hoos.

Eht kus weitem warru pidu,
 Nimi pandaks' lapsele,
 Jälle sääl on jooma idu,
 Muu antaks wiinale.

Sääl, kus rahwas seda kombet
 Nõnda tublist auustab,
 Rahtlane, kas sellest rahwast
 Dial karsteid mehi saab.

34. Kuidas Uts kõik ruttu õpib.

Hans on alles noorukene,
 Waewalt wana aastat kuus,
 Baberosfi junnikene
 Sga päew ju suitseb suus.

Isa oma piipu annab
 Atsil' sagest suitsfeta;
 Ja kui kodu wiina kannab,
 Hoeg peab pealt ju mekkima.

Ema see veel liidab ise
 Teiste naabri-naeste ees:
 Meie Ats ju wõtab wiina,
 Suitsetab kui suurgi mees!

Ats on Hansuks firgun'b juba,
 Bantsib monopoli pool.
 Rui tal noorelt anti luba,
 Wanalt on tal omal hool.

Ei see ole sugu ime,
 Mis film edespidi näeb:
 Hans saab jooma-koera nime,
 Wiina orjajaks ta jääb!

35. Teine teisega taja.

Miks Sinu filma sära
 Ei enam näha saa,
 Wõi tahad tõeste ära
 Ta mu eest warjata?!

Wist wõid Sa õnne leida
 Müüd teise rinnala,
 Wist tunued ennast selles
 Ka õnnelise ma?

Siis jää nüüd sellel truutviks,
 Ka petta võib sind ilm,
 Nüüd minule ka meeldib
 Üks teine järelefilm.

36. Worstiliina elu ja olu.

Siin on üks worsti-wabrikut,
 Mis teataks maal ja teataks linnas;
 Maal harjas loomad sartwikud
 Ja pärast peetaks hästi hinnas.

Suur siga nagu mürafas
 Siin mahub oma soole sisse;
 On maha võetud kasukas
 Ju mullikal, eht härjal ise,
 Siis oma soolde poewad —
 Ja maius-toiduks meile saawad.
 Kõik wabrikuid tähtsatels loewad,
 Kes Tapa worsti äri a'awad.

* * *

Siit Saks, Busch, Päts ja Bert, Beet, Brants
 On leidnud palju lugejaid;
 Ja mõni Madis, Mart või Hants
 Ka kõrskammi sugejaid.

Siin haridus on hüwas hoos
 Ja ajalehed poistelgi käes;
 Kui monopoli sõbrad koos,
 Siis pussi haawad mitmelgi pääs.

37. Joomine monopoli ajal.

Tee ääres metsa sees
 On monopol meil ees:
 Kus mõni mõisa Jüri
 Ja tema naene Mari,
 Muid jooma wendi kari,
 Veel alkoholi saatwad —
 Ja kaelad püsti a'awad!

Kui saawad pisut mahti,
 Siis tüli, riid on lahti,
 Kus pudel lendab pähe;
 See sagest weel on wähe.
 Ka mitmed pussi haawad
 Sääl pähe, rindu saawad.
 Kui wana päris tüli
 Nii näitab oma küli,
 Siis lahetus küll suur:
 Neid täidab Umbra puur!

* * *

Näen rändamas joodiku salka
 Küll Rondi ja kuntori wahel;
 Kust saawad siis kõrtsmikud palka,
 Kust teenistus tubli on kahel?

Kui joodik ju rännates wäsis,
 Siis abi saab sellele weel:
 Üks koht teda seisata läsis,
 Rest wahel peal puffet raubteel

Seal leti ees kisa ja kára,
 Nii waksal on kaabataid täis;
 Nad reisirjad tüütawad ära:
 Roht kõrtsiks ju muutuma näis!

38. Öö-hulkujad.

(Reisu laul.)

Rui lord kaugelt reisult tulin,
 Tapa jaamas ööd ma olin,
 Sääal ma nägin seda nalja,
 Mis siin laulus lausun wälja:

Noored poisid peawad jahti,
 Ümber jaama salamahti.
 Rui ta saab sääal nurga taga,
 Sõnub sõbral: ole waga

Lase läh'wad rongid mööda,
 Siis on meie meestel tööda:
 Noored neiud jaama hoo wis
 Iga pois ju läbi proowis!

Sest need neiud suures wooris,
 Rübarate kandjad looris,
 Käiwad raudtee silla pääl
 Käsi läes troppis sääal:

Riitwad ise: daß auch fein,
 Ma ehk olengi ju prein!

Mina mõistan Deutsch so gut*)
Enam weel kui wana juut.

Kui on hultun'd hõlja õõni,
Sõnutwad siis pahal toonil:
Nüüd on sõidud ära läinud,
Oleme ju küllalt läinud,

Nüüd on kõhtgi üsna tühi,
Ei me pastlaid enam nühi.
Lähme parem lodu poole,
Andkem pastlid papa hoole.

Wõta raha, kust Sa tahad,
Pastil läbi kulun'd nahad,
Kübar on ka üsna wana,
Sõida linna kõhe täna;

Minul kuluts igas kuus
Pastid, kleit ja kübar uus.
Iga urab wasta sugu,
Ema hellalt endist lugu:

Kallist tüdart peame ikka
Nõnda ehtima kui rikkad.
Küll saab warsti tanu pähe,
Siis meil waetwa kulu wähe.

(Reisija Wiru-Nigulas.)

*) Deutsch so gut — mõistab Saksa keelt hästi.

39. Sibul uuriks.

(Siindinud lugu.)

Üks tore neiu jalutas
Siin mööda raudtee filda;
Ei tea kus oli reisimas,
Kas linna wdi ta walda?

Ta pillas uuri tasku sees
Ta jalge ette maha;
Mis teiste nähjes leidja läest
Ei wastu wotta tahta.

Mees andis uhle uuri siis
Siin politsei kätte;
Ja nõudis, nagu seadus, wiis,
Ka leidust selle ette.

Kui aga leidust waadati,
Siis nähti mängu-uuri.
Ja seda lugu naeriti —
On preilnaid uhleid suuri!

* * *

Kellel lett wõib ilu anda —
Aga sibul uuriks tanda!
Laul wõiks õpetust ka anda:
Püüdle neiu tähel panna.

40. Mees, kes oma naest ei tunne.

Mees seisab laua mõtetes
 Sääal Walgma õlle-kõrtsi ees;
 Ei pääse sõge sammu seest,
 Ei tea taewast, maast ei teest.

Ei muidu oleks mõttes mees;
 Rään'd torra monopolis sees,
 Sääal alkohoolit hakan'd pähe,
 Wist nüüd tal tolku üsna wähe.

Ta heinu tooma kodunt tõtnud
 Ja teise-poole ligi wõtnud.
 Kuid pärast oma naest ei tunne
 Ja arwab olema ta nunne.

Eht naene on weel küll tal noor
 Tal aga ümber pää must loor.
 Nii päewake on nendel lain'd,
 Ei heinu toomas fusgil täin'd!

* *
 *

Niisama mõnda mehist meest
 On leida monopolka eest.
 Kes päiwi surma poole a'ab,
 Kui rahast, warast lahti saab.

41. Rõhuvalu.

Mihkel mõnda aega
 Käis Kääri talusse;
 Ja siis iga lord jäi
 Ta lõhu walusse!

Ras säält sai ta lüüa,
 Kartis peremeest;
 Wõi ei antud süüa,
 Meti tua seeft?

Kääril tena tütar,
 Been ja ornale,
 Pilgutanud filmi
 Kord nii hellaste.

Poiss tal pakkund õuna,
 Saiu taslu seeft;
 Meiu pole wasta
 Wõtnud — lainud eest!

Süda saapa sääرده
 Pugen'd poisile,
 Wiha willi haigus
 Lõõnub lõhuisse.

42. Wanapoiss ja tema naene ja lapsed.

Rüll lauletakse talle:
 Mis wahid wanapoiss!
 EtS kosi mõnda Malle,
 Malla õitseb nii kui õis.

Siin wasta kostab neile:
 Mul rahul süda sees,
 Ja annab teada meile:
 Ta pole üffil mees.

Mul nurgas naesukeseks
 On pillgi suu-pill
 Ja laual lapsukeseks
 Üts lõhna wälge lill.

EtS paremine wasta
 Mind wõeta taewa sees:
 Wend wõib mu sisse lasta,
 Kes uskshoidjaks ees.

43. Miku sehwt käib ette.

Raupa tihti ostad
 Sinaast magasin;
 Oma mõttel kostad:
 Obatwalt sain wiis?

Uga pärast aimab:
 Matsid kallim weel.
 Siis sa siunab — laimab,
 Kulub ka weel teel!

Waata naabrit Nikku,
 Ta on kaval mees;
 Ei ta tuletikka
 Kanna tasku sees.

Ei ta teisel anna
 Piibu pääle tulb,
 Suures ei ta lanna,
 Kõik tal kodu kulb.

Kaup tal wiidakš kätte,
 Ostab tua sees;
 Niku sehwt läib ette:
 Wilistab weel mees!

44. Uru Anni.

Uru Ann end hästi ehtis,
 Just kui õitsew lill ta lehtis;
 Juulshed laial saltu suges,
 Teistest enamakš end luges.

Rammid seadis kõrwa äärde,
 Pannal-paelad sula säärde;
 Rinna ümber rip'wad ketid,
 Reha ümber kört-korsetid!

* * *

Saksa keelt weel püüdis õppi:
 Keetis leent ja hüüdis: „suppi“*).

* * *

See nüüd kõiit küll pole laita,
 Aga Annele ei aita;
 Ann ei osta lugeda,
 Papi käest saan'b sugeda.

Rauemine käis ta leeris,
 Kus ta alles tähti weeris.
 Nüüd ju ootab mehefest
 Mbi loodab — ehetest.

45. Paras mees.

Hans kiitles, hooples ilta,
 Et joobnuks ta ei jää,

*) Suppi on sahkakeele sõna. Gestikeeles leem.

Eht trimbates kül tihhi
 Tal puudub selge pää.

Me näeme Hansu sagesti
 Küll kõrtsi ees ja sees,
 Ta hoopleb ise itta,
 Ta olla paras mees.

Kord ammet-wennad jootwad
 Ja Hansul annawad.
 Hans tilga kaupa tõmbab
 Kuis asfid kannawad.

Siis alkoholit näitis
 Et ta weel kangem mees,
 Ja oma lohut täitis
 Ta Hansu harudes.

Hans kodu poole taarus,
 Rui oleks lünkad ees,
 Ja wiimaks ennast leidis
 Tee ääres kraawi sees.

Rui wiimaks seda nägin
 Ma siis talt küsisin,
 Kii jutu-lõnga tegin:
 Hans, kas sind wõitnud wiin?

Ta ajas filmad lahti,
 Siis ise mõrises:
 Et nüüd saa ma, ma, mahti—
 Ma olen pa, pa, paras mees.

46. U n i.

Armastust küll arwatakse
 Ilmas kõige paremaks;
 Mufusi neid maitsetakse,
 Peetaks mee magusaks.

Rui ma olen raske töödel
 Wähe kaua hilja ööl,
 Eht läin jälle pital teedel,
 Rasul seljas ja riim wöödel.

Kodu tules, wist sa usub,
 Robin kobe warem süngi;
 Unustan kõik mahed mufud,
 Naesega ei mõista mängi.

* * *

Uni on weel magusam
 Armust, mufust maitsetwam.

47. Wähe willa, palju tisa!

Wähe willa, palju tisa!
 Nõnda mõtles mitu isa.
 Poja eest läib kosja teel,
 Sagebaste urab weel:

Sauna Mall ka mõni naene,
 Ta on warast wäga waene!
 Rikkast talust kaasa too —
 Mis ma sulle walin'd jo.

Uga mina isa eest
 Hoiatan siin mõnda meest:
 Willa järel otsusta
 Iga pääsi küll ei saa!

Wahel pika willa sees
 Rehta pödur tall meil ees;
 Wahel uhkes riietes
 Tõbine on inime.

Raese rikkus riidu toots,
 Piina piina pörgu looks:
 Wahel mõistaks nalja wähe,
 Wahel kulbiga lööks pähe.

48. Sügise saagid suured.

Saagid sügisel on suured,
 Rewabel on lotis teed;
 Wanad wilun'd kõne-haagid
 Wõla maksjatel on need.

Eht küll mõiksid maha praegu,
 Pitendawad mõla aegu,
 Päiwi surma poole a'awad —
 Snn kui nõudjast lahti saawad.

Igal tööl on omad rikked,
 Igal ajal omad ikked:
 Keegi sügise ei ka
 Rahetordist palta saa.

49. Ilma muutus.

Lilled, taimed mäel ja orus
 Kaswfid kurtwalt siin ja seal,
 Põllud põudsed, kündjad norus
 Raua ootel wihma pääl.

Tolmu tuules keerleb üles',
 Lämpu iga loodus' paik,
 Linnud lend'wad õhu süles
 Kurtwalt ja neil laul on wail.

Ükki muutus, ilmub taewa
 Kite - pilwe ring.
 Wihma sajab... lõpnuw waewa,
 Ademul ärkewel iga hing.

Pärast vihma paistab päite,
Lapsed õues mängitvad.
Kõikidel on filmis läike,
Loojal', tänu pisarad.

50. Worstile.

Küll kuningaid ja würsta
On leida ilma sees,
Kes sööwad Tapa worsta,
Mis laual on neil ees.

Ra saunamehed maitst'wad
Meid wahel maiusets;
Ja wiinustajad wõtwad
Meid mürgi pealsets.

Nad pruunikad ja hallid
Meil näha mõnda ees,
Ja mõned üsna kallid —
Neil peki tükkid sees.

Küll tehaks' mõnda maki
Neil palju nimesi:
Küll leebrit ja küll naki,
Ra keele-worstisi.

Meist mõned suured maugud
Kui linnas satste loof;
Ja teised pisid pätsid
Kui ämma eide loof.

Rõit õllepoed müüwad
 Meid linnas leti peal;
 Kuid wahel paha wigal,
 Et hapuks läh'wad seal.

Ra turudele toodaks
 Meid susla kõrwale;
 Ja nõõriga seal poodaks'
 Nad rongi riasse.

51. Lõpu laul.

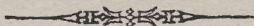
(Omalt wiisil.)

Nüüd laulab sin mu kannel
 Weel oma wiimast häält;
 See lugege sin läbi
 Mul poisid kõige päält.

Kui mõni mees ehk mõtleb,
 Et laulu temast loon'd;
 Mu laul sin tale ütleb:
 Rõit elu ette toon'd.

Eh' juhtub mõnda Manni,
 Kell' nimi ühte läin'd;
 Ma 'pole teda näinud —
 Ei iial waatmas käind.

Ohl mõni talu nimi
Räis folku landlega:
See nõudis ainult riimi —
Sain laulu lahlema.

Ar 902
Klemmer

Hind 20 kop.